

ERA NOTÍCIA:

ERA LEI ESPECIAL DERA VAL D'ARAN

Eth passat dimarç 25 d'Agost, alcaldes dera Val en representacion des fòrces politiquas d'aguest parçan, se desplaçèren entà Barcelona tà exposar ath Conselhèr de Governacion A. Bassols es sues opinions sus eth deuant-projècte de Lei especial dera Val d'Aran.

Eth conselhèr se comprometec a trasladar era inquietud des nòsti representants sus eth projècte de Lei, ath Conselh Executiu; e ei per aquerò qu'ena reunion der Executiu deth dijaus 27 se decidic d'aplaçar era aprobacion dera Lei d'Aran ath deuant dera sollicitud hèta pera totalitat des fòrces politiquas dera Val que considèren insuficient eth deuant-projècte redactat.

Referent ara constitucion des Conselhs Comarcaus, Bassols senhalèc qu'eth Mapa Comarcau serie aprobat abantes de Nadau e que per tant es Conselhs Comarcaus se poderien constituir durant es prumèri mesí der an 1988. "

ÈXIT DERA EXPEDICION ARANESA TATH PAMIR

Era expedicion Val d'Aran entath PAMIR a estat tot un èxit. Eth pic Lenin de 7.134 mts, se convertís en tet der alpinisme de Lhèida, ja qu'un des nòsti expedicionaris, Rafael Hinojosa, conseguic coronar eth pic.

(mès informacion ena seccion: Aué parlam damb...)

EDITORIAU

ETH CIVISME POLITIC DES ARANESI

Deuant dera imminentia aparicion dera Lei dera Val d'Aran, qu'a de mercar era capacitat d'autogovèrn deth pòble aranés, es alcaldes des principals pòbles d'ARAN, an sabut amassà-se entà, ath delà, des ideologies politiquas de cadun, constituir un solet collectiu en defensa des interèsi d'aguest parçan de Catalonha absolutaments diferenciat

Cau auer era clara consciéncia de qu'eth futur dera lengua e cultura aranesa depen en bona mesura des possibilitats de gestion laguens dera Val d'Aran e qu'era futura reconeishença deth Conselh Generau dera Val d'Aran representarà eth reconeishement dera diferenciacion istòrica e cultura d'Aran fundamentada ena vitalitat dera sua lengua.

Totun, de moment, es quate alcaldes que representen a mès deth 90% des poblants d'Aran an dat ua bona mòstra de civisme.

IMPRESI SENSE ADREÇA

ACTUALITAT

ETH TORISME DER ESTIU

Es comarques deth Pirinèu de Lhèida an registrat un descens deth numero de toristes, en comparacion tamb era temporada der estiu de 1986.

Un des motius principals a estat eth mau temps que hec eth mes de Juriòl, encara qu'eth mes d'Agost venguec a reanimar era temporada, ja qu'es prumèri dies d'aguest mes era ocupacion otelèra arribèc a un 100%.

Aguesta temporada que s'a caracterisat per èster mès curta qu'era des darrèrs ans, a comptat durant eth mes de Juriòl tamb era presència de toristes francesi, belgues e olandesi principalments, mentre qu'en mes d'Agost, era majoria d'estiuejants an estat espanhols, concretaments, catalans e valencians.

En aguesti moments era major part des otèls se tròben entre un 60 e un 80% dera sua ocupacion e es previsions entath mes de Seteme son pro optimistes, ja qu'es resèrves se tròben en aguesti moments a un 75%.

Totun, qu'era temporada d'estiu non a estat tant importanta com era der an passat, a estat qualificada de positivua, encara qu'eth mes de Juriòl desloïsse tamb eth mau temps eth començament des vacances.

ERA "UNIVERSITÉ RURALE" ENA VAL D'ARAN

Eth deluns 31 d'Agost, un grop de 25 personas dera "3ème Université Rurale Nationale" francesa, se desplaçèren tara Val d'Aran tamb era finauitat de conéisher era realitat culturau, istòrica, sociu econòmica e lingüística deth nòste parçan.

Es personas encargades des conferències informatiues sigueren: Mª Pilar Busquets (Diputada ath Parlament), Jusèp Mª Boya (Conservador deth Museu dera Val) e Jusèp Loïs Sans (Responsable deth Centre de Normalisacion Lingüística).

COLLABORA TAMB ES TÒNS

ESCRITS O ARTICLES EN

TOTI

NOTICIARI ARANÈS

HÈNT LITERATURA ... ERA VACA NERA

Era Vila de Banhères de Bigòrra, non a pariona entà es aigües que tornen era salut as malauts. Ací auetz com es aigües sigueren descubèrtas.

I auie d'auti còps ena nauta montanha, un pastor vielh com un camin, prò que non auie vist jamès a nheuar. Un maitin que se desvelhèc, veiguec eth país blanc com un linçò. Autanlèu, eth vielh pastor manèc cridar a toti es sòns ath sòn costat. Ací auetz un plan dolent signe entà jol dídec.

Quan éra joen, eth mèn pair me díguie soent: "Gojat, quan veigues era tèrra blanca, moriràs quan eth solei se coche". Era tèrra ei blanca. Aué serè mort, ar atge de mil ans manque un dia. Quan jo siga tamb eth Bon Diu embrematz-vo'n de hèr çò que vos vau a encomanar. Quan jo siga tamb eth Bon Diu, prenguetz era mès bèra des mies vaques neres. Marcharà dret tot dret entà baish enquià a on era tèrra ja non serà mès blanca. Seguitz-la e aqui a on s'arture, son es aigües caudes que haràn un dia era fortuna deth país.

Eth vielh pastor moric deuant deth solei cochat... Dempús der entèrro, es hilhs se'n bremberen de çò que sòn pair les auie encomanat. Triguèren era mès bèra des sues vaques neres. Era vaca marchec dret, tot dret entà baish, enquià a on era tèrra ja non siguec mès blanca, e es hilhs deth pastor la seguiren e aqui a on s'arturèc trobèren es aigües caudes qu'an hèt era fortuna deth país. Era vaca siguec escultada en un ròc que se ve encara ath dessús dera Vila d'Arisa.

BLADER, J.F.: Contes de Gasconha. Segona garba

AUÉ PARLAM DAMB...

ERA EXPEDICION VAL D'ARAN TATH PAMIR

Tres des nòsti vesins, José Luis García de Salardú, Rafael Hinojosa d'Arties e Mariano Martínez de Gessa, conseguiren coronar eth passat dia 14 d'Agost eth cim deth pic LENIN de 7134 mts, plaçat ena cadena montanhosa deth Pamir.

Entà conéisher més detalhs, entrevistam as components:

-CONCRETAMENTS, A ON EI PLAÇAT ETH PIC LENIN?

Eth Lenin ei plaçat ena cadena montanhosa deth Pamir, en parçan de TADJIKISTAN, e ei frontèra tamb China e Afganistan; ei ua region molt militarizada e era entrada d'estrangèrs ei molt controlada e restringida.

-VIATJAR PER TÈRRES ESTRANHES TOSTEMP OCASIONE PROBLÈMES; AN ESTAT MOLTES ES DIFICULTATS Ò BEN TOT ATH CONTRARI?

Viatjar per Rússia non compòrte dificultats, ja que son eri es que t'acompanhen entà toti es lòcs e non permitissen que gesques des nòrmes establertes, ei tot programat des dera gessuda enquià eth "campo base", e arribats en aquest punt era planificacion dera ascension ei responsabilitat des alpinistes.

-QUANTI CAMPAMENTS CALEC MONTAR ENTÀ PODER PUJAR TATH LENIN?

Eth campament base le situèrem a 3650 m, però eth campament I plaçat a 4400 mts en començament deth Glacèr Lenina ère realments era nòsta base d'operacions. Eth campament II ère plaçat a 5250 m. e eth III a 6050 des d'a on inicièrem era pujada ath pic a on i arribèrem dempús d'ua longa jornada.

-MOLTES DIFICULTATS TÈCNIQUES ENTÀ ARRIBAR AS 7134 MTS.?

Eth pic Lenin, non aufris moltes dificultats, era més importanta ei era aclimatacion ara nautada, ja

qu'a 7000 mts eth mínim moviment represente un gran esfòrç.

-ER ALPINISME SOVIÈTIC A QUIN NIVÈU SE TRÒBE?

Er alpinisme dera U.R.R.S dispòse d'un material com eth que nosati hègem a servir hè 20 ans o més, çò que represente un inconvenient molt gran, ara ben física e tècnica-ments se tròben ath madeish nivèu que quinsevolh país.

-QUE REPRESENTA ENTÀ VOSATI AUER ARTENHUT ETH CIM DE 7134 MTS?

En definitiua ei un nau desafiament, e çò que se trate ei en un futur arténher ua còta més nauta.

-QUINES SON ES VÒSTES ASPIRACIONS ENTATH FUTUR?

Es 7134 mts conseguits pera Expedicion dera Val d'Aran convertissen ath pic Lenin en tet dera província. Coma eth rèste de Catalonha ja a conseguit passar es 8000 mts, es aspiracions der alpinisme aranés ei eth de poder coronar un pic que suberpasse aquesta nautada.

INFORMACIONS

ES HÈSTES DERA SETMANA

EN AUNOR DERA NEISHENÇA DE NÒSTA SENHORA

EN VIELHA:

Des deth dia 7 ath dia 13 de Seteme.

EN ES BÒRDES:

Eth dia 8 de Seteme.

EN SANT JOAN DE TORAN:

Eth dia 8 de Seteme.

OFÈRTES DE TRABALH

I.N.E.M de Vielha demane:

-4 oficials 1^a, encofradors, bona retribucion econòmica. Entà trabalhar ena Val d'Aran.

-1 ajudant de codina.

En Conjunt Residencial "Les Closes"
Telf. 64 09 42.

TOTI

NOTICIARI ARANÉS

EDITE:

Centre de Normalisacion
Lingüística dera Val d'Aran
C/ Sarriulera s/n
Telf. 64 00 92
25530 VIELHA

DIRECTOR:

Jusèp Loïs Sans Socasau

COLLABOREN:

Josep Mas Mas
Jovita Ané Sanz
Manuela Ané Brito

DIBOISHANT:

Jordi Tremosa

IMPRIMÍS:

Imprenta Vidal
C/ Tunel s/n
25530 VIELHA

DEPÓSIT LEGAL:

L-1328-1987

Es articles o comentaris publicats en noticiari TOTI, son que expresen era opinion des sòns autors.

ETH REMOQUET DERA SETMANA

